

HÁROM NOVELLA

GOBBY FEHÉR GYULA

AZ ÖRÖK MELLÉKVÁGÁNY

Videójáték a Vajdasági Magyar Televízió részére

(HANG)

Hajdan a hajó volt az egyedüli közlekedési eszköz messze utakra. A Dunai Gőzhajós Társaság mindjárt a kezdet éveiben szervezett állomást Újvidéken. Teherforgalma évi átlagos számításban 150 ezer méter-mázsa áru volt.

Előtte csak lovas kocsikon folyt a közlekedés. Azután megindult a postakocsi-forgalom, még később a Gyorsposta is.

A vasúti közlekedés alapját az 1867-ben meghozott A vasutak és csatornák építése végett létesítendő kölcsönről szóló törvény vetette meg, amelynek 13. cikkelye felhatalmazta a minisztériumot, hogy 60

(KÉP)

Gőzhajó a Dunán. A háttérben Pétervárad.

Egy postakocsi áll az úton.

Vasúti sínpár. Kissé füves.

millió ezüstforintot vegyen fel vasútépítési célokra. A budapest–zimonyi fővonalat 1880-ban kezdték meg. Mihelyt a vonal építését a törvényhozás kimondta, Újvidék város törvényhatósági bizottsága 1880. évi június 23-án tartott közgyűléséből feliratot intézett a kormányhoz, melyben az Újvidéktől Péterváradig vezetendő dunai vasúti hídnak oly kiépítését kéri, hogy annak párkányzatán gyalogosok és kocsik is közlekedhessenek. 1883-ban a vasút megnyílt a közlekedésnek, és első évben felszállt rá 112 ezer személy, leszállt ugyanannyi.

A kamera lassan megfordul,
a sín pár most ellenkező
irányba vezet.

Az államvasúti rendszer kiépítése során sor került az Újvidék–Zombor vonal megnyitására is. Ez az a vonal, amely köré a századforduló táján a legtöbb magyar munkás házat épített. Először Darányi-telepnek nevezték el, mert kitervelését a Darányi Ignác nevű miniszternek tulajdonították, aztán csupán egyszerű Telep maradt a maga egyszerű lakóival. A vasút nagy hatással volt a környékre. Reggelente a zombori vonat füttye keltette fel a legtöbb alvót. Az öngyilkosoknak se kellett többé messzire menniük veszélyes terveik megvalósítására. A gyerekeket mindenki azzal a felkiáltással bocsátotta útra: Nehogy elüssön a vonat!

Az én nagyapám is vasutas volt. Mindjárt a sínek mellett húzta föl a házát. Nagyon szerette a munkáját. Amikor hazaérkezett, a mozdony lassított, hogy kényelmesen leugorhasson a háza előtt.

Egy öreg vasutas fényképe.

A nagyanyám alig várta, hogy az öreg hazaérjen. Tizenkét gyereket szült neki. Fel is nevelték mindnyájukat. Az én apám volt az ötödik a sorban.

Egy öreg néni fényképe.

Mi is a vasút mellett laktunk. Mi már csak hárman voltunk testvérek.

Középkorú munkás fényképe.

Édesanyám azt mondogatta, három is sok, ha annyit esznek, mint mi. Az biztos, hogy szeretek enni.

Középkorú asszony fényképe.

Sokat játszottunk a síneken. Soha egyikünknek sem esett baja.

Három gyerek áll a ház előtt.

Megszoktuk a vonat zaját, természetesnek tartottuk, hogy a házunk előtt robog el. Inkább döcögött. A vonat ablakában szép lányok álltak, integettek.

Vasúti sín pár.

Szinte mindegyikbe belcszerettem.

Egy szőke leány fényképe.

Elképzeltem, milyen életünk lenne.

Másik.

Egyszer megállt a gyors, és megismerkedtem egy hódsági gimnazista lánnyal.

Másik.

Sokáig leveleztem vele. Nem is tudom, miért maradt abba a dolog. Pedig olyan szerelmes voltam, hogy éjszaka a párnám alá tettem a fényképét.

Másik.

Aztán az egyik szomszéd kislánnyal együtt néztük az esti vonatot.

Másik.

Később már nem is a vonatot néztük. Hanem egymást.

Másik.

Sétáltunk a síneken. Estefelé, ha elment a zombori vonat, sokan sétáltak a síneken. Mi is szerettük azt a magányt, amit a vasúti sínek biztosítottak. Éppen megkaptam a katonai behívót, amikor váratlanul elmaradtak a vonatok. Apám olvasta az újságban, hogy a közúti közlekedés váltja fel a vasútit. Nem egészen értem, miért kell azt felváltani, ha egyszer működik. Éppen akkor szedték fel a síneket, mikor hazaértem a katonaságból.

Vasúti sínpár.

(Döndül a sín.)

Hatalmas kalapács csap le a sín vasára.

Megváltozott az életünk.

Leccsap a kalapács.

(Csattanás.)

Mire hazatértem, a menyasszonyom más-hoz ment férjhez.

Leccsap a kalapács.

(Csattanás.)

Édesapám nyugdíjas lett, nekem munkába kellett állnom, hogy megélhessünk.

Leccsap a kalapács.

(Csattanás.)

A barátaim közül sokan Németországba mentek dolgozni. Többen még messzebb. Ausztrália volt a divat.

Leccsap a kalapács.

(Csattanás.)

Megváltozott a Telep képe. Egyre kevesebben tudtak magyarul. Egyre több régi házat bontottak le.

Leccsap a kalapács.

(Csattanás.)

Ezt nevezték társadalmi haladásnak, de én keserűen néztem, hogy szétverik a régi világomat.

Leccsap a kalapács.

(Csattanás.)

Morgolódság agglegény lettem. Anyám mondja ezt. Huszonegy éves vagyok.

Leccsap a kalapács.

(Csattanás.)

A munka mellett tanulok is. Ha befejezem az egyetemet, lehet, én is eltűnök innen.

Leccsap a kalapács.

(Csattanás.)

Nincs kedvem sétálni se.

A felszedett sínek nyoma.

Olyan üres és elhagyatott lett az utcánk. Vagy az én életem lett üresebb? A lelkemben összefonódik ez a dolog. A vasúti sínek eltűnése, a régi Telep eltűnése, a szerelmi csalódás, anyám korai halála. Csupa szomorú ügy. A síneket már csak az égben látom.

A kék égen repülő nyoma.

Messzire vezetnek. Talán mégis elindulok velük. Mikor a síneket felszedték, mintha saját gyökereimet tépték volna ki. Elvégre nagyapámat a sínek hozták ide a Telepre.

Vasúti sínpár.

Keresek magamnak olyan vasutat, amely új otthonba visz. Én alapítok otthont valahol. Egy olyan sínpár mellett, amelyet magam választok. Tán nem szedik fel az egész világon a megfelelő síneket?

(A szerkesztő úr azt kérte, olcsó legyen a film forgatása. Talán nem léptem túl a megadott kereteket.)

BENSÓVÉ TESZEL MINKET

Majd leestem a székről a múlt pénteken. Hív a portás, hogy megérkezett az apám, lejövök vagy pedig küldje föl. Melyik apám? Kérdeztem akaratlanul, de szerencsére azt hitte, viccelek. Akkor fölküldöm. Mondta nevetve. Akkor küldje. Mondtam, és mesterkélten vihogtam, hadd higgye, hogy mókáztam én is.

Ahányszor azt mondták az iskolában, küldd be az apádat, beszéljen az osztályfőnökkel, ahányszor ki kellett tölteni valamilyen űrlapot, amelyen ott tátongott a rovat: apja neve, ahányszor a barátnőim apjuk szokásairól meséltek, nekem mindig hideg hurok szorította össze a szívemet. Sokszor álmodtam, keresem apámat egy sokadalomban, de

nem lelem sehol, s miközben nézelődök, forgolódom, az emberek arcába bámulok, hirtelen rájövök, hogy nem ismerem az apámat. Ha mellettem állt volna abban a forgatagban, akkor sem tudtam volna, hogy kicsoda. Verejtékesen ébredtem az álom után. Néha sírtam is. A legrosszabb az volt, hogy mikor magamhoz tértem, be kellett látnom, igazat álmodtam. Nem biztos, hogy megismerném apámat, ha nem szólna hozzám.

Most pénzt követel. Gondoltam magamban, mikor leültettem az irodában levő kerek asztalka mellé. Nem tudtam elképzelni, mi másért keresett volna. Három éve dolgozom a miniszter mellett, még karácsonyi üdvözlőlapot se kaptam apámtól soha. Mikor megkérdeztem tőle, megiszik-e egy kávét, az arcát néztem. Az arcát, amelyre álomban se tudtam emlékezni. Az arcát, amely mögött más apáim arca sorakozott. Ott láttam Magót, a szobafestőt, a Fállábút, a kocsmárost, Giriczet, a bolgárkertészt, Kopecsnit, a zuglakatost. Ők mind azt mondták magukról, hogy apáim, s szinte mindnek el is hittem. Legalábbis ideig-óráig.

Apám arca ráncos volt. Ha megöregszem, rá fogok hasonlítani. Szeme vizenyős, bár lehet, hogy csak az ital tette azzá. Két foga hiányzik, de ez csak akkor látszik, ha mosolyog. Borotvátatlan. Mindig borostás arccal járt. Fiatalkorában is. Még emlékszem, hozzám dörzsölte arcát, aztán mosolygott azon, hogy kiabáltam. Szúr! Nem baj, hadd szúrjon. Mondta. Legalább majd emlékszel rám.

Emlékszem rá. Nem volt jelen, pedig mennyire hiányzott. Nem volt ott, mikor kidobott a tanító néni, mert az egész osztályból egyedül nekem nem varrt édesanyám kék munkaköpenyt. Nem is varrhatott, mert akkor már két hete egyedül éltünk a húgossal a házban. Anyánk valahol apabiztosító akción volt. Nem volt jelen, mikor a két Pálinkás fiú lehúzta a bugyimat, hogy közelről tanulmányozza, amit nem értett meg az emberi anatómiából. Hiába hivatkoztam pofonjaira, a Pálinkások csak röhögtek, mondván, nekem nincs is apám. Nem volt ott, mikor először játszottam végig első dalomat azon a harmonikán, amit állítólag tőle kaptam. Ma se tudom, valóban ő adta rá a pénzt, vagy édesanyám apahelyettesítő gyakorlatainak köszönhettem azt a kis Hohnert. Mindenesetre szerettem volna, ha együtt éneklünk velem a Julcsát, aki a kiskosarával kimegyen a piacra. Nem volt ott, amikor először csókoltam meg egy nyolcadikos fiút. Égett az arcom, amikor hazaértem. Azt hittem, mindenki látja rajtam, hogy én is nagylány lettem. Furcsálltam, hogy se

a húgom, se anyám nem szólt semmit. Ha ott lett volna apám, neki elmesélhettem volna az esetet. Ő talán nem nevetett volna ki. Talán.

Nincs pontos elképzelésem arról, milyen a jó apa. Lelkemnek az a része, amelyben apaképzetnek kellene lennie, merő seb. Azok, akikkel anyám hentergett, eleve gyanúsak voltak számomra. Jelenlétük úgy érintett, mintha idegenek hatoltak volna be a szobába. Miattuk távolodtam el anyámtól is. Nemcsak túrte, sokszor láttam, hívta is őket magához. Ágyába engedett férfiakat, akik nyíltan bámulták a testem, belecsíptek a fenekembe, ha azt hitték, senki sem látja őket. Egyetlen kívánságom az volt, szabaduljon meg tőlük minél előbb.

A kis Hohner nem helyettesíthette apámat. Szerettem és gyűlöltem egyszerre. Mikor játszottam rajta, mindig sírhatnékom támadt. Ha nem láttak mások, sírtam is, mint a záporosó. Sokszor belefáradtam a sírásba, száraz szemmel bámultam magam elé, fájdalmamat ki sem tudtam fejezni.

Apám apró kortyocskákat ivott, élvezte a feketét, s vizsla szemekkel tekintette át a hivatalt.

Sokra vitted. Mondta.

Sokra. Mondtam. Minek vitatkoztam volna vele. Sohase volt rendes állása. Nem tudta, milyen az, havi fizetésből élni. Nem állt és nem ült naponta nyolc kötelező órán át sehol. Számára valóságos kaland lehetett, mikor jelentkezett a portásnál. Igazi utazás, mire fölért a kormányépület második emeletére, s megtalálta a szobámat.

Szép ez az iroda. Mondta.

Szép. Mondtam. Nem mesélhettem el, mennyire nyomasztóan hatnak rám a halványzöldre festett falak, az olajfestékkel elhúzott falalja, a kopott bútorok, a minden áldott nap megtett fölösleges, de kötelezően ismétlődő cselekvések.

Itt aztán vidám lehetsz. Mondta. Szeme vizslatta arcomat. Szemmel láthatóan élvezte, hogy leánya ilyen fontos személyiséggé nőtte ki magát.

Nagyon vidám. Mondtam. Eszembe jutott, anyám mennyire sírt, mikor bejelentettem neki, többé nem lakom vele. Eszembe jutott, milyen kínkeserves kínlódás után találtam meg azt a hónapos szobát, amelyben ma lakom. Eszembe jutott húgom zokogása, mikor közöltem vele, őt nem viszem magammal, egyedül akarok élni, másoktól függetlenül először életemben.

Jó ember a főnököd? Kérdezte apám.

Jó. Mondtam. Nem gondolkodtam rajta, jó ember vagy nem jó ember a miniszter. Éppen elég erőfeszítésembe került meghódítani, kezemhez szoktatni, magamhoz édesgetni. Füstszagú volt és borostás, mint a férfiak általában. Mogorva és falánk, mint a többiek. Kihasználta a helyzetét, hencegett és képzeltődött, mint mindenki. Emellett tudott kedves is lenni, képes volt hízelegni, bizonyos pillanatokban érzelmős volt. Szerintem nem sokban különbözött az átlagtól. Az átlag jó emberekből áll?

Kedvel téged? Kérdezte apám.

Persze. Mondtam. Irigyeimre gondoltam, akik mindenféle pletykát terjesztenek viszonyunkról. Vetélytársnőim jutottak eszembe, akik minden értéküket odaadták volna, hogy lefeküdjenek a miniszterrel. Rosszakaróimra emlékeztem, akik hol itt, hol ott jelentettek föl, hogy eltávolítsanak a minisztériumból. Mit ér, ha kedvel engem a miniszter, mikor annyian utálnak miatta.

Akkor boldog vagy? Kérdezte apám.

Letette a csészét, egy kockacukrot csomagolt ki, s hiányzó fogai közt a nyelvére helyezte.

Nem válaszoltam a kérdésre.

Szopogatta a cukrot, ráncos arca vonaglott, követhettem nyelvének mozgását. Mikor törődött az én boldogságommal? Tulajdonképpen mit akar?

Mintha megérezte volna, milyen kérdések merülnek fel bennem, elmosolyodott.

Végső ideje, hogy jobban megismerj. Mondta. Csak azért látogattalak meg, hogy ne legyünk teljesen idegenek. Végeredményben mégiscsak apád vagyok.

Erre se szóltam semmit.

Apám volt régebben is. Apára lett volna szükségem régebben is. Apám lehetett volna szükségletemben is.

Majd bejövök a jövő héten. Mondta. Ha többször találkozunk, bensővé válik a viszonyunk.

Ki akartam kísérni, de ellenkezett.

Föltalálom magam. Mondta a folyosón. Te csak menj vissza az irodába. Nehogy azzal vádoljanak, szórakozol a munkaidő alatt.

Megcsókolta az arcom, aztán elkacsázott a lépcsőház felé.

Később arra gondoltam, talán öregszik, hogy eszébe jutottam. Az is lehet, beteg, s ezért kíván közelebbi kapcsolatot a lányával. Aztán elfeledkeztem róla, egészen addig, amíg meg nem hallottam, hogy elloptak egy villanyírógépet a pénzügy irodájából. A pénzügyminisztérium éppen alattunk volt az első emeleten, s az uzsonnaidőben általában üresek voltak irodái. Elszégyelltem magam, mikor apám jutott eszembe. Mindkét kijáratnál két-két portás áll. Nem tudott volna kijutni mellettük a lopott holmival. Semmilyen trükkkel nem mehetett el mellettük a géppel. Túl nagydarab az írógép ahhoz, hogy apám ide-oda cipelgesse az épületben. Főleg ahhoz, hogy elvarázsolja a figyelő szemek elől. Szégyelltem régi gyanakvásomat, ami rögvest előbukkant, amint a tolvajlásról hallottam.

Mikor bekéredzkedett hozzám a következő héten, árgus szemekkel figyeltem. Itta a kávé, mosolygott.

Sokat dolgozol? Kérdezte.

Eleget. Mondtam, s arra gondoltam, mennyi időt vesztek hiábavaló üldögeléssel. Hányszor váraokzok munkaidő utáni értekezletek végére. Milyen sokszor írom többször le a jegyzőkönyveket, mert valaki pontosít. Mert valakinek utólag jutnak eszébe a fontos gondolatok. Mert valaki retteg, hogy szaván fogják.

Mit csinálsz tulajdonképpen? Kérdezte apám, miközben a kockacukron keresztül szívta a szájába a kávé.

Mit csinálnék? Mondtam. Jegyzőkönyveket vezetek. Munkanaplót vezetek. Levelezek. Munkabeosztást készítek. Jelentéseket írok. Fogadom a látogatókat. Havi jelentést adok a miniszternek. Emlékeztetem napi teendőire. Kávé és szörpöt viszek be a vendégeknek. Beszélgetek a jelentkezőkkel, amíg eldönti, fogadja-e őket. Közben egész nap telefonálok.

Mindent telefonon intéztek? Kérdezte apám.

Majdnem mindent. Mondtam, és arra gondoltam, néha valóban vörös a fülem a telefonkagyló dörzsölésétől. A főnököm szerint piros fülű nyuszi vagyok. Bókolni akart e mondattal, de ezt csak a hanglejtésből éreztem. Mondhatott volna piros fülű ördögöt is.

Jól keres a posta rajtatok. Mondta apám.

Erre nem feleltem, de elhatároztam, nem kérdezem meg tőle, vajon miért jött. Ha akarja, úgyis elmeséli, ha meg nem, nekem akkor is jó.

Mégis éreztem egy kis csalódást, mikor fölkerekedett. Magamat vádoltam, amiért nem tudtam elhinni, hogy csupán látni kívánt. Óvatosságból lekísértem a portáig. Intettem neki, mikor elhagyta az épületet.

Belémnyilallt a félelem, mikor másnap azt hallottam, ismét eltűnt egy írógép. Eladni el lehet őket, de az írógépeknek személyi jegyeik vannak, mint az embereknek. Előbb-utóbb rájön a rendőrség, hova került a lopott holmi. Nem magamat féltettem, hanem apámat. Éppen eleget égett az arcom gyermekkoromban apám miatt. Nem tagadható, saját biztonságom is eszembe jutott. Mi lesz velem, ha mégis az öreg csőrja a gépcket? Miképpen tekintenek majd rám? Akkor is, ha semmi közöm sincs a tolvajláshoz.

A következő héten szoltam a portásoknak, hívjanak le, ha megérkezik. Mégis rámnnyitotta az ajtót.

Nem mondta a portás, hogy várjál lenn? Kérdeztem dühösen, de csak mosolygott.

Megmagyaráztam neki, fölösleges strapálnod magadat, ismerem én a járást. Mondta, és nyugodtan várta, hogy kiszolgáljam.

Meg akartalak kínálni egy-két tortaszelettel a Carigrad cukrászdában. Füllentettem. Nagyon jó keleti édességeik vannak.

Itta a kávéját. Figyelt. Borostás arca ráncai táncba kezdtek, ha beszélt.

Elmesélte, hogy fölkereste a húgomat is. Panaszkodott, hidegen fogadta a veje.

Alig akart kezdet fogni velem. Mondta. Mintha nem is a lányom férje lenne.

Bólogattam. Úgy tettem, mintha nem érteném, hogy nekem szól a tanulság.

Pedig csak szeretném, ha benső viszony alakulna ki. Mondta. Elvégre saját lányom. Nem igaz?

Benső? Kérdeztem, és öntöttem neki még egy csészével.

Benső. Mondta. Éppen ideje, nem igaz?

Ismét lekísértem a portára, ismét integettem neki. Másnap ismét jelentették, hogy eltűnt egy újabb gép. Azon gondolkoztam, beszélek a miniszteremmel a dologról. Tudjon róla, milyen kínokat állok ki, ahányszor meglátogat az apám. Esetleg szólok a biztonsági főnöknek, hogy előre biztosítsam a jóakarátát.

Harmadnap elterjedt a híre, elfogták a tolvajt. Bizonyos Verebes Jani kínálta olcsó áron az írógépeket. Meg kellett tudnom, ki az a Verebes. Akármennyire is szégyelltem, kísértéltem a húgomhoz, ki akartam kérdezni, mit tud az ügyről. De nem tudott az erről semmit. A Verebest sem ismerte, apánkat se látta hetek óta.

Hát nem járt itt nálad a múlt héten? Csodálkoztam.

Minek járt volna? Mondta határozottan. Tőlem pénzt nem kap. Ezt régen közöltem veled. Akkor se kap, ha rongyokban jár. Lehet, hogy adok neki egy régi nadrágot vagy a férjem használt zakóját, de pénzt nem. Lesheti.

A húgom erős egyéniség. Nemcsak a házban, lelki életében is rendet tart. Apámnak nem sok esélye volt nála.

A pletykák szerint a rendőrség sem tudja, miképpen csempészte ki a kormány épületéből az írógépeket a tolvaj. Verebes nemigen mondott semmit, azt meg tagadta, hogy társa lenne. Nem hittem el, hogy a felügyelők nem képesek kiszedni belőle az igazat. Akármi lesz az eredmény, egyszer vége lesz az ügynek.

Meglepődtem, mikor apám menetrendszerűen beállított az irodába. Itt vagyok, ragyogok. Mondta.

Borostás mosolya ledörzsölte arcomról az önkéntelen vigyort.

Elfogadta az ügyeletes kávé, hozzáfogott bensővé tevő csevegéséhez.

Fáradt vagy? Kérdezte.

Én meg visszakérdeztem.

Ledobtad már a gépet?

Úgy tett, mint aki nem tud semmiről.

Miféle gépről beszélsz, te lány? Kérdezte felháborodottan.

Új segítőtársad van? Kérdeztem dühösen.

Hörpintett a feketéből, rágta az italt, mint aki nem érti meg a szavaimat.

Azt hiszed, nem kapnak el? Kérdeztem.

Ráncai most is mosolyba fonódtak, de a szeme rémülten bámult rám.

Ha Verebes tartotta is a pofáját, egy másik senkiházi azonnal köpni fog. Mondtam. Mérgemben kiabálni kezdtem, pedig az idecsódíthette volna a szomszédos irodák dolgozóit.

Nem lehet az írógépeket büntetlenül lopni. Sziszegtem a fülébe. Azokat felismerik. Ha jót akarsz, tüntesd el ezt a legújabbat. Dobd a Dunába. Követhető. Felismerik. Érted?

Először azt hittem, tagadni fogja, de aztán bólintott.

Olyan, mintha aláírtál volna, mikor egy írógéppel házalsz. A szakértők mindegyikről tudják, hova tartozik. Sziszegtem. Találj ki valamit a haverodnak, tüntesd el a gépet, mert a nyomodra bukkannak még ezen a héten.

A szeme mutatta, hogy megtört. A szembogara fénye csökkent, ráncok jelentek meg a szeme sarkában, elszomorodott a szeme. Szótlanul üldögélt. Majdnem megsajnáltam.

Ki sajnál engem? Megkeményítettem az arcom.

Ha bensővé teszel minket, azzal jár, hogy tönkretesz. Mondtam egy idő múlva.

Úgy nézett rám, mint egy öreg kutya, akit szidnak.

Nem magyarázhattam neki hosszan a kormányzati tisztviselők erkölcsi profiljáról. Vagy az ifjú kommunisták morális szempontjairól. Vagy a miniszter hisztérikus félelmeiről. Rövid és érthető voltam, hogy apám ne jelenjen meg többet a munkahelyemen.

Tűnj el. Mondtam neki. Ha van lakásod, majd én felkereslek.

Van. Mondta, és azt vettem észre, ajka reszket. Nem tudtam, hogy elérzékenyedett vagy pedig füllent.

Van. Bólintott. Egy özvegyasszony befogadott.

Nem szóltam, vártam, majd csak kiböki a címet.

Van. Mondta. Lehet, hogy kicsit szegényes, de fűthető kamra. És jól érzem magam ott, csak még fát kell szereznem télire.

Ez mintegy magyarázatul szolgált az írógéplopásokra.

Ha kimégy innen. Mondtam keményen. Ne közelítsd meg a szemetes konténert, mert figyelik. Csak tűnj el a környékről.

Csak az ajtóig kísértem.

Ha mégis lesz címed, egyszer meglátogatlak.

Ezt mondtam neki búcsúzóul.

Csak akkor kezdtem el sírni, mikor magamra csuktam a mosdó ajtaját.

KÜRTZENGÉS, HÁRFA ÉS CITERA

Az új nyomdagépeket mutatta büszkén a Forum Kiadó igazgatója három írónak.

Minden áldott nap négy regényt dobunk piacra. Mondta. Vannak sorozataink, amelyek százezer példányban jelennek meg. A detektív-történetek terén még versenyben van velünk a Dnevnik Kiadó, de ami a szerelmi történeteket illeti, verhetetlenek vagyunk. Még Szkopjéban és Ljubljánában is több ezer darab kel el belőlük.

Az írók elég érdektelenül bámulták a gépeket, inkább a friss pletykákat mesélték egymásnak.

Az igazgató elégedetten hallgatta az új masina egyhangú surrogását, kézbe vette és felmutatta az éppen nyomásban levő kiadvány még festékszagú ívét.

Írjatok sokat és gyorsan. Mondta az íróknak. Ti is jól jártok, mi is keresünk az üzleten.

Az írók sóhajtottak, már azt is mesterségük elárulásának tartották, hogy álnéven kellett hetente szállítani az árut, nem szerették, ha valaki erre alantas anyagi okokra hivatkozva biztatja őket.

Egyikük kezét fogott Gulyással, a nyomdással, akit még az elemi iskolából ismert.

Én írom a John Newcomb regényeit. Súgta a nyomdász fülébe. De írok még Sally Whitewood néven is.

Az igazgató kivezette vendégeit a gépteremből, Gulyás pedig összedett egy-egy példányt a halmokba rakott ívekből. A felesége minden este az új regényeket olvasta, még a tévét se nézte ilyenkor, s Gulyás többször hallotta, hogy az asszony azzal henceg a szomszédok előtt, az ő férje munkavezető abban a világhíres nyomdában, amely a szerelmi regényeket gyártja. Az íveket összerakta sorszám szerint, aztán a táskája aljára süllyesztette őket.

I. fejezet

Lord Percy észre sem vette, hogy megérkeztek az óriásvállalat bejáratához. John, a sofőr nyitotta ki előtte a gépkocsi ajtaját is, az épület ajtaját is, meg a liftajtót is. A lord belemerült a tegnapi kapott jelentések tanulmányozásába. John kitárta előtte irodájának ajtaját,

majd betessékelt az íróasztal mögötti hatalmas bőrszékbe. A lord még jegyezgetett, aztán megnyomta a telefon egyik gombját.

Jöjjön, Irene kisasszony. Mondta fáradt hangon. Fontos diktálnivaló akadt. Megírjuk a vállalat átszervezéséről szóló javaslatot az igazgatóbizottság délutáni ülésére.

Csapódott az ajtó, határozott léptek hallatszottak.

Foglaljon helyet. Mondta a lord.

Köszönöm, vezérigazgató úr.

Lord Percy csak akkor nézett föl, mikor meghallotta a friss, erőteljes lányhangot. Gyönyörű fiatal lány ült vele szemben, a rövid szoknya alól kivillant fehér combja. A lord zavartan köszörülte meg a torkát.

Irene kisasszonyt szólítottam. Mondta.

A lány kedvesen rávillantotta hófehér fogait.

Betty vagyok. Mondta csilingelő hangon. Sajnos, Irene kisasszony súlyos beteg. Én helyettesítem a következő három hónapban.

A lord úgy pislogott, mintha most ébredt volna álmából.

Diktálni szerettem volna. Mondta tétovázva.

A lány ránevetett.

Diplomás gyors- és gépíró vagyok. Mondta határozottan. Bátran diktáljon, én minden szavát fölírom, aztán legépelem, aztán lemásolom, sokszorosítom. Rendelkezzék velem.

Átvette bal lábát a jobbon, a lord nem szólt semmit. Egy pillanat alatt elfelejtette, hogy mit is akart.

II. fejezet

Fiorella remegő szívvel várta Salinas érkezését. A férfi először érkezik otthonába. Még egyszer körbejárta a két szobát, betekintett a fürdőszobába is, vajon mindent rendbe rakott-e. A kopottas bútort, a töredező huzatot az ülőgarnitúrán nem cserélhette ki, de a nedves fal elé a sarokba állította a virágtartót, a garnitúra támlájára saját kezével horgolt csipketerítőt dobott. Elégedetten tért vissza a konyhába, hogy befejezze a vacsorát, mikor csöngettek.

Salinas. Szaladt ki a száján.

A falóra még csak hatot mutatott, Fiorellát előntötte a pír, jó jelnek tekintette, hogy a férfi ennyire sietett.

Az ajtó mögött azonban nem Salinas, hanem Don Roberto állt.

Fiorella felsikoltott, be akarta csapni a kijáratí ajtót, a férfi azonban gyorsabb volt, hatalmas bakancsát a résbe illesztette, és hangosan röhögött a lány kétségbeesett sikolyain.

Azt hitte a kismadár, nyitva a kalitka. Dörögte. Don Robertót azonban nem olyan könnyű becsapni.

Belépett a szobába, és becsapta maga mögött az ajtót, majd mielőtt Fiorella megakadályozhatta volna, a kulcsot ráfordította a zárba, aztán zsebébe süllyesztette.

Fiorella úgy érezte, elájul.

Mindjárt hívom Esmeralda nénit. Rebeget.

A férfi tömött fekete bajsza szélesre húzódott a vigyor fölött.

Egyedül vagyunk, galambom. Mormogta. Most megfizetsz, amiért be akartad palizni Don Robertót.

Fiorella a konyha felé hátrált.

III. fejezet

Francoise egy szürkére meszelt szobában ébredt. Megrémítette az ismeretlen környezet, fel akart pattanni, de szigorú kezek tartották vissza.

Feküdjön nyugodtan, kedves. Mondta egy katonásan pattogó női hang.

Francoise nem küzdött tovább, túlságosan gyöngének érezte magát. Bal karjában hasogató fájdalom hasított.

Fekete csuklyás, de szelíd mosolyú nővér hajolt föléje.

A kórházban van, gyermekem. Mondta. Ne féljen, itt biztonságban van.

Hogy. Kérdezte elcsukló hangon Francoise. Hogy kerültem ide?

A nővér mosolygott.

Jean-Pierre hozta ide. Mondta gyengéden. A gondjaimra bízta, és én mindent megteszek, hogy minél előbb talpra állítsam.

Francoise törte a fejét, de nem emlékezett az utóbbi napok eseményeire.

Jean-Pierre? Kérdezte gépiesen.

A nővér bólogatott.

Nézzen körül, gyermekem. Mondta jámboran. Nézzen csak körül.

A szobát virágcsokrok borították. Az ablakpárkányra, a műszerek tetejére, még a felfordított szemeteskosárra is jutott belőlük.

Jean-Pierre szereti önt, kedves gyermekem. Mondta a nővér. Mindent megértett, és tudja, hogy ön az ő érdekében küzdött.

Jean-Pierre? Kérdezte önkéntelenül Françoise.

Itt vár az ajtó mögött. Súgta a galamblelkű nővér. Arra vár, hogy bebocsássam, ha maga is úgy kívánja.

Françoise ismét fel akart ülni, de a fájdalom miatt visszahanyatlott.

Kaphatok egy tükröt? Rebegette halkan.

A nővér bólintott, és elővette a kozmetikával telt kiegészítőkét.

IV. fejezet

Florida télen is szép. Mondta Brosnan, és óvatosan kezébe vette Emily kacsóját.

Florida mindig szép. Felelte Emily, és megszorította a tenyerét simogató férfigezet.

Megbocsátottál? Kérdezte Brosnan, de nem mert a felesége szemébe nézni.

Kis csacsi. Suttogta Emily. Képtelen vagyok haragudni rád. Ezt kezdetől fogva tudod.

Nem tudtam, éreztem. Mondta maga elé Brosnan. Csak nem mertem hinni az érzéseimnek.

Kis csacsi. Súgta Emily.

Tényleg szeretsz? Kérdezte Brosnan.

Emily nem felelt, inkább a mellére húzta a férje fejét.

A floridai nap vörösen sütött a teraszon üldögélő párra.

Egy idő múlva Brosnan lenézett a hotel előtt sürgő-forgó tömegre.

Ha ilyen jól megy, jövőre megvesszük a mellettünk tengődő panziót is. Mondta elégedetten.

Emily bólintott.

Mire felnőnek a gyerekek, hotellánc-tulajdonos leszel.

Gyerekek? Fordult feléje Brosnan.

Emily kacagott.

Egyre már számíthatsz. És megcirógatta férje borostás arcát.

Gulyásné elégedett sóhajjal csapta le az utolsó csupasz nyomdai ívet maga elé. Férje visszanézett a konyha felé.

Jó volt a vége? Kérdezte.

Gulyásné rendezgette a papírokat.

Mindjárt jövök én is. Mondta. A film végét majd együtt nézzük meg.

Gulyás felkönyökölt.

Ma három író-t vezetett be a diri hozzánk. Hangosabban beszélt, hogy a felesége a konyhában is meghallja. Azok írják ezeket a szövegeket.

Egyre modernebbek lesznek. Mondta Gulyásné. De én szeretem frissiben olvasni őket. Olyan nekem, mintha a kemencéből kapkodnám ki a frissen sült pogácsákat. Még süti az ujjamat, de az íze utánozhatatlan.

Kérdeztem, boldogok lettek a végén? Kiabálta Gulyás.

Az asszony már az ajtóban vetközni kezdett.

Boldogok. Mosolygott, és sietve bújt a férje mellé.

Meséld el, mi történt eddig? Kérdezte.

„Gyakran jut eszembe Péterfy Jenő kijelentése: Mindenki, aki magyar-nak született s így akarva, nem akarva vállalja szenvedésünket, kárpót-lást kap azáltal, hogy Arany Jánost eredetiben olvashatja.”

Kosztolányi Dezső